

POLITIČKI ODBOR MREŽE CIVINET SLOVENIJA-HRVATSKA-JUGOISTOČNA EUROPA

SMJERNICE ZA DJELOVANJE MREŽE ZA 2024. GODINU

Politički odbor s ponosom ističe 10-godišnjicu uspješnog rada naše Mreže, koja se etablirala kao najveća, najaktivnija i najuspješnija od svih mreža CIVINET. Ta je godišnjica obilježena vrlo uspješnim trodnevnom skupom u Ljubljani. Zahvaljujemo Gradu Ljubljani na izvrsnom domaćinstvu i doprinosu u organiziranju središnjeg skupa Mreže u 2023., na kojem je sudjelovalo preko 150 sudionika. Politički odbor zahvaljuje koordinadoru, Gradu Zagrebu, na podršci radu i doprinosu realizaciji aktivnosti mreže. Zahvaljujemo i ODRAZ-u koji zadatke tajništva/sekretarijata obavlja s entuzijazmom i predanošću misiji Mreže svih ovih deset godina.

Politički odbor izražava zadovoljstvo djelovanjem Mreže u 2023., uspješno su provedene sve zacrtane aktivnosti. Pored skupa u Ljubljani, u Sarajevu je održan dvodnevni CIVINET Forum koji se bavio klimatski neutralnim gradovima. Održana je i druga ljetna škola u Šibeniku – nastavak suradnje s fakultetima i studentima, budućim donositeljima odluka - dobar put za uključivanje mladih ljudi u promišljanje održive mobilnosti, a dobrim se pokazala i interdisciplinarnost u pristupu. Odbor raduje da je, unatoč smanjenom iznosu sufinanciranja iz CIVITAS-a, zatvorena financijska konstrukcija te se ljetna škola organizira i ove, 2024. godine.

Prošla 2023. godina bila je plodna i drugim događanjima, od webinara do studijskih posjeta te aktivnog sudjelovanja na različitim konferencijama. Ističemo i priručnik "Nacionalna podrška izradi planova održive urbane mobilnosti" koji je ODRAZ priredio u suradnji s članovima Mreže. Nastavljena je i suradnja s drugim CIVINET mrežama, na taj se način povećavaju mogućnosti za dodatne aktivnosti i širi krug izvora financiranja.

Kvalitetu provedenih aktivnosti potvrđuje kontinuirano povećanje broja članova – s početnih 219 članova, kraj godine Mreža je završila s ukupno 231 članom. Krajem 2023. proveden je anketni upitnik među članovima kojim se želio dobiti uvid koje su teme važne našim članovima te kako bi aktivnosti bile u skladu s potrebama članova.

Uz to, kao i prethodnih godina, Mreža nastavlja informirati i promicati relevantne te nove dokumente i propise EU-a (vezane uz održivu mobilnost, ali i klimatsku neutralnost)¹. Za provedbu Novog okvira EU-a za gradsku mobilnost оформljena je Stručna skupina za urbanu mobilnost (EGUM) čije će djelovanje Mreža nastaviti pratiti. U veljači 2024. je objavljen prvi set preporuka, usmjeren na davanje prioriteta javnom prijevozu i potrebnim promjenama kako bi prijevoz bio inkluzivniji. Svakako ostajemo opredijeljeni i postizanju 17 globalnih ciljeva održivog razvoja UN-a.

Gradovi imaju odlučujuću ulogu u razvoju pragmatičnih i budućnosti usmjerenih rješenja za izazove koji dolaze – a urbana mobilnost je ključna tema koja snažno utječe na svakodnevni život građana. Europska Komisija u dokumentima predlaže usmjeravanje na aktivnu i zajedničku mobilnost koja se temelji na rješenjima s niskom i nultom stopom emisija, kako bi se osigurao prelazak na sigurnu, pristupačnu, uključivu, pametnu i otpornu gradsku mobilnost s nultom stopom emisija. Pritom treba posebnu pozornost namijeniti javnom prijevozu, multimodalnosti i infrastrukturi za aktivnu mobilnost. Politički odbor ulogu CIVINET-a vidi u daljnjoj promociji europske politike urbane mobilnosti i drugih relevantnih dokumenata, prikupljanju podataka o izazovima provedbe tih politika, povezivanju s istraživačkim projektima CIVITAS-a te prijenosu dobre prakse.

Prilikom definiranja aktivnosti u 2024. uzet će se u obzir djelovanje inicijative CIVITAS, ciljevi Europske komisije na području mobilnosti, ali i potrebe sagledavanja šire slike – uključivanje ruralnih područja i davanje pozornosti malim i srednjim gradovima kao i postizanje klimatske neutralnosti. Također su uzeti u obzir rezultati ranije spomenute ankete: javni prijevoz, integracija, dijeljena mobilnost, SUMP-ovi za manje i srednje velike gradove, urbano-ruralne veze, interdisciplinarnost i uključivanje svih dionika.

Politički odbor smatra da se daljnjim pozicioniranjem Mreže kao relevantnog izvora informacija i kreatora novih ideja u području mobilnosti i prostornog planiranja može sustavno djelovati na osnovni uočenih problema: nedostatak sustavnog pristupa dizajnu javnih prostora i rješenjima mobilnosti koja se bave potrebama građana, a istovremeno uzimaju u obzir utjecaj na okoliš. Promjena postojeće paradigme "predvidi i osiguraj" u "odluči i osiguraj" u kombinaciji s potrebnom promjenom ponašanja građana i drugih dionika glavni su izazovi.

Uz to, veliki je značaj potrebe prilagodbe rješenja lokalnom kontekstu s ciljem povećanja prihvaćanja i kvalitete provedenih (potrebnih) reformi. Sve navedeno ima kao cilj postizanje vizije Mreže i područja u kojima Mreža djeluje.

Velika Gorica, 5. 4. 2024.

¹ Europski zeleni plan, Zeleni program za zapadni Balkan, Komunikacija „Strategija za održivu i pametnu mobilnost – usmjeravanje europskog prometa prema budućnosti”, Spremnost za 55 %, Novi okvir EU-a za gradsku mobilnost, Vizija za ruralnu Europu do 2040 te Komunikacija iz 2023. Novi plan rasta za zapadni Balkan.

